

Salgótarjáni Összevont Óvoda

Helyi Pedagógiai Program

Baglyasi Tagóvoda

Nevelési sajátosságai

Helyzetelemzés

Óvodánk Salgótarján külterületén helyezkedik el. Körzetünkben nagyon sok a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, és magas a roma származásúak száma is.

Intézményünk az 50-es években lett óvodává alakítva. Hangulatos, de igen rossz állapotban lévő épületünk tavaly lett felújítva. Ennek köszönhetően egy modern, esztétikus, a 21. század elvárásainak megfelelő helyen tudjuk fogadni a gyermekeket.

A felújítás során nem csupán az épület lett korszerűsítve, de udvari mozgásfejlesztő játékaink téra is bővült. Óvodánk hatalmas zöld területen helyezkedik el, így lehetőségünk volt játszóudvar, és sportpálya kialakítására is. Rossz idő esetén betonozott udvarrészen tudjuk a gyermekek mozgásigényét kielégíteni.

Éveken keresztül vettünk részt az IPR pályázatokban, aminek köszönhetően bútorokat, berendezési tárgyakat tudtunk venni, és bővíthettük játékeszközeink számát is. A felújítás során a még meglévő régi bútorainkat is le tudtuk cserélni, s tovább gyarapodtak eszközeink, játékaink.

A nevelő-oktató munka két vegyes életkorú csoportban folyik. A gyermekekkel 4 óvodapedagógus foglalkozik, akiknek a munkáját 2 szakképzett dajka, egy óvodatitkár, illetve pedagógiai asszisztens (megosztva) segíti.

A gyermekek ellátásában szakemberek segítenek: logopédus, fejlesztő pedagógus heti 1-1- alkalommal.

Az intézmény valamennyi dolgozójának belső igényévé vált az önművelés, nyitottak, befogadóak vagyunk az újra.

Az elmúlt években több, a gyermekek és az intézmény érdekeit szolgáló és segítő továbbképzésen vettünk részt, például a városi munkaközösségekben, konferenciákon, képzéseken. Minden évben belső szakmai munkaközösség keretein belül foglalkozunk a minket leginkább érintő szakmai témákkal. A megszerzett ismeret, tudás megosztását, és a gyakorlatban történő kipróbálását, vagy a gyakorlatban történő alkalmazását elengedhetetlennek tartjuk, mert ez segít hozzá szakmai fejlődésünkhöz, ez szükséges ahhoz hogy képesek legyünk megújulni.

A keretprogramban meghatározottakon túl, a továbbiakban helyi sajátosságainkat emeljük ki.

A program sajátossága, hogy az óvodai nevelést a néphagyomány ápolás érzelmre ható eszköztárával gazdagítja. Hat a gyermekekre, alakítja a családok szemléletmódját.

Több éves tapasztalatunk bizonyítja, hogy az óvodai nevelésbe beépíthetőek a népi kultúra azon elemei, amelyek igazodnak a gyermek életkori sajátosságaihoz, és gazdagítják mindennapi életét.

Óvodai nevelésünkkel útravalóul adjuk gyermekeinknek azt a tevékenységek által megélt érzelmi többletet, amellyel nyitottan és otthonosan mozognak az emberi közösségekben. Azt szeretnénk, hogy legyen bennük őszinte tisztelet embertársaik iránt. Legyen szemük és fülük az élet valódi szépségeire, kapjanak ösztönzést azok létrehozására.

A múlt értékeiből erőt merítve felelősséggel végezzük a hagyományápoló munkát, alapozzuk gyermekeink természetes műveltségét, önmagunk örömeire, óvodásaink javára.

Célrendszerünk:

Az óvodai nevelés célja: célunk a 3-6-7 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, aki korának megfelelő ismeretekkel rendelkezik, anyanyelvén jól kommunikál, környezetében tájékozott, a változatokra nyitott, együttműködő, aktív, tevékeny, barátságos, a feladatok elfogadására és megvalósítására motivált.

Néphagyományőrző programunkból következnek **speciális nevelési céljaink:**

- a múltból átvett néphagyományokban található értékek átadásával, az ember és a természet közötti egészséges viszony megalapozása, a harmonikus emberi élet igényének alakítása
- a múltból, értékeinkből építkezve a gyermekek azonosság-tudatának, a valahová tartozás egészséges emberi érzésének, a „jó együtt lenni” önfelelt örömeinek kialakítása
- a hagyományok, az ünnepek tiszteletének, szeretetének megalapozása, átörökítése.
- a népi kismesterségekhez kapcsolódó változatos tevékenységek megismertetésével, gyakoroltatásával az önkifejezés, az önkiteljesedés gazdagítása, az esztétikai fogékonyság fejlesztése
- a kisgyermek és a szülők érzelmi életének pozitív befolyásolása azzal a hatástöbblettel, amely néphagyományok, népszokások átélésében jelen van, és mindig közös örömforrást jelent

Célunk a szociális hátrányokból eredő esélyegyenlőtlenség csökkentése:

Egészséges életmód, egészségvédelem

Környezettudatos magatartás kialakítása, fejlesztése

Az együttélés szabályainak megalapozása, elfogadása, gyakorlása

Alapelveink

. – különös gondot fordítunk a család nevelési elveinek megismerésére, a gyermekek fejlődéséről történő tájékoztatásra, az ezzel kapcsolatos feladatokra az együttműködés megvalósításával

Gondoskodunk arról, hogy a család megismerje óvodánk nevelési cél és feladatrendszerét.

Fontos alapelvünk, hogy a megértés, a figyelem, az elfogadás, a szeretet változatos, általunk biztosított mintáit követve, a szülők is így forduljanak gyerekeik felé, elfogadva személyiségüket.

Az óvodai élet minden területén különös gondot fordítunk a fejlődésben lelassult, a szociális hátránnyal küzdő, illetve a különleges bánásmódot igénylő gyermekek időbeni kiszűrésére., megfelelő fejlesztésére, szükség esetén speciális szakemberek bevonásával.

Külön odafigyelünk a kiemelkedő képességű gyermekekre, fejlesztésére.

Alapfeladatok:

Érzelmi nevelés

Egészséges életmódra nevelés

Szocializáció segítése

Értelmi nevelés

Anyanyelvi nevelés

A hagyományörző szemléletű nevelés az óvodáskorú gyermek érzelmi fogékonyságára alapoz. A megismerési folyamatot érzelmek kísérik. Ezek jelzik a gyermekeket ért hatások mikéntjét, egyben további érzelmek erejévé válnak. A gyermek megtanulja érzelmeit kifejezni, kezelni, s ebben nagy az óvoda felelőssége.

Érzelmi nevelés

A gyermek biztonságérzetének megalapozásával önbizalma erősítése, a szocializáció elősegítése

Aktív érzékenység alapozása az emberi és természeti környezet hatásaira

A hagyományörzés és természetóvás motiváló hatásának folyamatos éltetése.

Alkalmat és lehetőséget teremtünk kielégítésével a gyermek pozitív érzelmeinek kiváltására

- a testi szükségletek kielégítésével
- a derűs, biztonságos környezet létrehozásával
- a "kötődés"- szükséglet kielégítésével
- a megerősítő, elfogadó magatartással
- élmények nyújtásával

Egészséges életmódra nevelés

A fejlődést befolyásoló fontosabb tényezők: a veleszületett adottságok, a biológiai érés sajátosságai, a környezet hatásai. A gyermek érésének alapja a családban megszerzett, majd az óvodában is megtapasztalt biztonságérzet. A kiegyensúlyozott, derűs gyermek, aki biztonságban érzi magát, és a gondozása során testi szükségletei kielégítést nyernek, harmonikusan fejlődik.

A megvalósítás feltételei:

- egészséges óvodai környezet kialakítása
- egészségre nevelés, gondozás

Az egészséges óvodai környezet kialakítása

Az életmód a gyermek, és a külső világ állandó egymásra hatásában formálódik, gerincét a mindennapi cselekvések rendje alkotja. Ezek állandó ismétlődése alakítja a szokásokat. Ehhez az óvoda teremti meg azt a feltételrendszert, amely a gyermek testi és érzelmi fejlődését szolgálja.

A szocializálódást segítő nevelés

A szocializálódás alapja a gyermek biológiai fejlődését segítő, gondoskodó környezet kommunikációs kapcsolatrendszere. A hagyományörzés sajátos teret nyújt ehhez. A hagyományápoló tevékenységekben gyakorolja az önkifejezés formáit, a társas érintkezés mintáit, a közös élmények hatására megérez valamit a közösség ősi összetartó erejéből. A gyermek ebben az életszakaszában érzelmi fogékonysága által nem a verbális elemekre, hanem a metakommunikációra érzékeny. Ha a tekintet, a gesztus, a mimika, a testtartás, térköztávolság összhangban áll a közléssel, a gyermekben felébreszti a kipróbálás, az utánzás vágyát, és a felnőtt viselkedése minta lesz számára.

Cél: az együttéléshez szükséges készségek, jártasságok formálása, amelyek által alapozódnak a szocializálódáshoz az erkölcsi, akarati tulajdonság jegyek.

A szocializálódás aktuális színterei:

- a beszoktatás időszaka
- együttlét a mindennapokban
- óvodai ünnep- és jeles napok

Értelmi nevelés

A program játékba ágyazott hagyományörző tevékenységeivel kínálja a gyermekeknek a változatos cselekvésen alapuló tapasztalatszerzési lehetőséget.

A gyermek tevékenységének az állandóságát állandó érdeklődési vágya tartja fenn. a cselekvés során kellemes testi érzés, jóleső belső érzélem támad. Az érzélem a gyermeki érdeklődés egyik irányító, mozgató ereje, így az érzelmi állapot mindig a cselekvés akaratának elindítója. Ami iránt érdeklődik, azt igyekszik megismerni, így elindul a megismerés folyamata.

Az értelmi nevelés célja:

- a gyermek értelmi képességeinek alapozása, fejlesztése
- Aktív cselekedtetéssel, az érzelmi hatások felerősítésével eljuttatni a gyermeket a szimbolikus gondolkodástól a szemléletes, a tapasztalaton alapuló gondolkodásig, fogalomalkotásig.

Anyanyelvi nevelés:

Célja: A gyermek beszédképességének gondozása, fejlesztése

Oldott, derűs légkör megteremtése, amelyben a gyermek természetes közlési vágya, kapcsolatteremtő beszédképessége fejlődik és fejleszthető

A néphagyományörző szemléletű nevelés tudatosan ráirányítja a figyelmet az anyanyelv szépségeire. A gyakori mondókázás, verselés, a mindennapi mesélés során elsősorban a népmesék, népköltések közül választunk. A rigmusok, csúfolódók a régi értékeket, szokásokat közvetítik a gyermekek felé. A népi kultúra óvodai életbe való beépítésével a gyermekek kicsi koruktól megismerik, megszeretik elődeink értékeit. Ezzel is fokozzuk beszédkedvüket, fejlesztjük anyanyelvi kultúrájukat.

Néphagyományörzés a nevelés folyamatában

Programunk nemcsak a népművészet és a szokásörző jeles napok elemeit öleli fel, hanem a mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeket is. Ezeket foglalja tartalmilag és időrendileg egységes rendszerbe az „Évkör”.

A gyermekek tevékenységeibe jól beilleszthetők a különböző kismesterségek kipróbálása. Megismerkedhetnek a fazekes mesterséggel, a szövással, nemezéléssel, kosárfonással, gyertyaöntéssel, mézeskalács sütéssel, stb. A mesterségekkel való ismerkedés során megtanulják a régi szerszámok neveit, hogy mire és hogyan használják, milyen természetes anyagokat tudunk megmunkálni. A műhelyfoglalkozásokon, vagy a csoportokban készült játékok, tárgyak érdekesebbé, nemesebbé teszik a gyermekek játékát, vagy éppen az ünnep, jeles nap hangulatát. A közösen végzett munka, a közösen létrehozott tárgy mélyebb barátságokat kovácsol. Az együtt végzett munka, és az elkészült tárgy is értékebbé válik számukra.

Munkafolyamatokat ismernek meg, ügyelniük kell a szerszámok használatára, tisztán tartására és a rendre. A gyermekek megtanulják a pontosságot, figyelmet, kitartást, az egymásra való odafigyelést. Jó alkalom nyílik a tevékenység közben a beszélgetésre, mesélésre, a mondókák, dalok felidézésére. A népszokásokhoz fűzött, az óvónők által elmesélt történetek hatást gyakorolnak erkölcsi ítéleteik alakulására, magatartáskultúrájukra, viselkedésmódjukra.

Az udvari játékok a hagyományápoló tevékenységekkel bővülnek. A természetes anyagokkal való műveletek mellett a dalos játékok, a népi sportjátékokra is sor kerülhet. A dalos játékok a zenei képességek fejlesztésében és az érzelmi nevelésben, a sportjátékok az állóképesség és az egészsége küzdőszellem alakításában kapnak fontos szerepet.

A szülőföld szépségének megláttatása, amelyben a gyermek közvetlenül részt vesz, alakítja vizuális látásmódját. Ez az alap, melyre a gyermekek művészetre nevelése épül. A népi kultúra tárgyai, a népköltészeti alkotásai a gyermek érzelmein át hatva épülnek be a gyermek ízlésvilágába. Zenei, irodalmi és vizuális nevelése is e „gyökerekből” táplálkozik, amelyek anyaga a népművészet értékes és szép alkotásai.

A mindennapi élet tevékenységei és a jeles napok a néphagyományokban szorosan összetartoznak. az óvodában megünnepeelt jeles napokkal színesebbek lesznek a hétköznapiak.

A hagyományörző program sajátos tevékenységei:

-Műhelymunka

-„Mesterségünk címere”

-Népi dalos játék foglalkozások

-Játszók (fonó, Pünkösdlő)

-Jeles napok (szüret, Márton nap, 3 király járás, Télűzés)

5.6. Az óvoda kapcsolatrendszere

A Salgótarjáni Összevont Óvoda pedagógiai programjában nevesített szervezeteken túl:

Baglyasi Óvodásokért Egyesület,

Baglyasalja Barátainak Köre

Magyar Vöröskereszt

Baglyaskó Idősek Otthona

Családok Átmeneti Otthona

A kapcsolattartás célja: Szűkebb régióink társadalmi életébe való bekapcsolódás. A kulturális intézmények, és a civil szervezetek küldetéséből fakadó kulturális tartalmak, nevelést segítő programok beépítése, felhasználása óvodai életünkbe.

Kapcsolattartás formája: Közös programok szervezése, és megvalósítása. Kiállításokon való részvétel. Szervezett programok, rendezvények látogatása.

Salgótarján, 2013. augusztus 22.

Czikoráné Bejczy Zita